

ЗАКОН
ад 6 студзеня 2005 г.

“Аб нацыянальных і этнічных меншасцях, і рэгіянальнай мове”

(Дзеннік Устаў 2005 г. № 17, п. 141, № 62, ч.550)

Раздел 1
Агульныя пастановы

Арт. 1.1. Закон рэгулюе справы, звязаныя з захаваннем і развіццём культурнай тоеснасці

нацыянальных і этнічных меншасцей, захаваннем і развіццём рэгіянальнай мовы, а таксама спосаб ажыццяўлення прынцыпу роўнага падыходу да асобаў, незалежна ад этнічнага паходжання, і акрэслівае заданні і кампетэнцыю органаў дзяржаўнай адміністрацыі і адзінак тэрытарыяльнага самакіравання ў сферы гэтых справаў.

Арт. 2. 1. Нацыянальнай меншасцю ў разуменні Закона з’яўляецца група польскіх грамадзянаў, якая адпавядае усім пералічаным умовам:

1) з’яўляецца меншай па колькасці ў параўнанні з астатняй часткай насельніцтва Рэспублікі Польшча;

2) істотным чынам адрозніваецца ад астатніх грамадзян мовай, культурай ці традыцыяй;

3) імкнецца захаваць уласную мову, культуру ці традыцыю;

4) свядомая ўласнай гістарычнай нацыянальнай супольнасці і накіраваная на яе выражэнне і ахову;

5) яе продкі жылі на цяперашняй тэрыторыі Рэспублікі Польшча не менш за 100 год;

6) атаясамлівае сябе з народам, арганізаваным ва ўласную дзяржаву.

2. Нацыянальнай меншасцю лічацца натульныя меншасці:

1) беларуская;

2) чэская;

3) летувіская;

4) нямецкая;

5) армянская;

6) расейская;

7) славацкая;

8) украінская;

9) габрэйская.

3. Этнічнай меншасцю ў разуменні Закона з’яўляецца група польскіх грамадзянаў, якая адпавядае усім пералічаным умовам:

1) з’яўляецца меншай па колькасці ў параўнанні з астатняй часткай насельніцтва Рэспублікі Польшча;

2) істотным чынам адрозніваецца ад астатніх грамадзян мовай, культурай ці традыцыяй;

3) імкнецца захаваць уласную мову, культуру ці традыцыю;

4) свядомая ўласнай гістарычнай этнічнай супольнасці і накіраваная на яе выражэнне і ахову;

5) яе продкі жылі на цяперашняй тэрыторыі Рэспублікі Польшча не менш за 100 год;

6) не атаясамлівае сябе з народам, арганізаваным ва ўласную дзяржаву.

4. Этнічнай меншасцю лічацца натульныя меншасці:

- 1) караімская;
- 2) лэмкоўская;
- 3) ромская;
- 4) татарская.

Арт. 3. Кожны раз, калі ў Законе вядзецца гаворка аб:

- 1) меншасцях, маецца на ўвазе нацыянальныя і этнічныя меншасці, пра якія гаворыцца ў арт. 2;
- 2) мове меншасці, маецца на ўвазе ўласная мова нацыянальнай ці этнічнай меншасці, пра якую гаворыцца ў арт. 2.

Арт. 4. 1. Кожная асоба, прыналежная да меншасці, мае права свабодна вырашаць, ці належыць яна, ці не належыць да меншасці, а дадзены выбар ці выкарыстоўванне звязаных з гэтым выбарам правоў не вядзе ні да якіх негатыўных вынікаў.

2. Ніхто не абавязаны, акрамя як на падставе Закону, абнародаваць уласную прыналежнасць да меншасці ці сваё паходжанне, мову меншасці альбо рэлігію.

3. Ніхто не можа быць абавязаны даказаць уласную прыналежнасць да дадзенай меншасці.

4. Асобы, прыналежаць да меншасці, маюць права карыстацца правамі і свабодамі, звязанымі з правіламі, якія ўтрымліваюцца ў дадзенам Законе, як індывідуальна, так і супольна з іншымі прадстаўнікамі сваёй меншасці.

Арт. 5. 1. Забараняецца выкарыстанне сродкаў, мэтай якіх з'яўляецца асіміляцыя асобаў, прыналежаць да меншасці, калі дадзеныя сродкі выкарыстоўваюцца насуперак іх волі.

2. Забараняецца выкарыстанне сродкаў, мэтай якіх з'яўляецца змена нацыянальных ці этнічных прапорцый на тэрыторыі пражывання меншасці.

Арт. 6. 1. Забараняецца дыскрымінацыя з-за прыналежнасці да меншасці.

2. Органы публічнай улады абавязаныя выкарыстоўваць адпаведныя сродкі з мэтай:

1) падтрымкі поўнай і сапраўднай роўнасці ў галіне эканамічнага, грамадскага, палітычнага і культурнага жыцця паміж асобамі, прыналежнымі да меншасці, і асобамі, прыналежнымі да большасці;

2) абароны асобаў, якія з'яўляюцца аб'ектам дыскрымінацыі, варожасці ці насілля з-за іх прыналежнасці да меншасці;

3) узмацнення міжкультурнага дыялогу.

Раздзел 2

Выкарыстоўванне мовы меншасці

Арт. 7. 1. Асобы, прыналежаць да меншасці, маюць права выкарыстоўваць і пісаць уласныя імёны і прозвішчы згодна з правіламі правапісу мовы меншасці, асабліва падчас рэгістрацыі актаў грамадзянскага стану і дакументаў, падцвярджаючых асобу.

2. Імёны і прозвішчы асобаў, прыналежаць да меншасці, запісаныя іншым, не лацінскім алфавітам, транслітэруюцца.

3. Міністр па справах публічнай адміністрацыі ў паразуменні з міністэрствам па справах веравызнання і нацыянальных і этнічных меншасцей акрэслівае сваім распараджэннем спосаб транслітэрацыі, пра якую вядзецца гаворка ў ч. 2, беручы пад увагу правілы правапісу мовы меншасці.

Арт. 8. Асобы, прыналежаць да меншасці, у прыватнасці, маюць права на:

- 1) свабоднае выкарыстоўванне мовы меншасці ў прыватным і грамадскім жыцці;
- 2) распаўсюджванне і абмен інфармацыяй на мове меншасці;
- 3) размяшчэнне на мове меншасці інфармацыі прыватнага характару;
- 4) вывучэнне мовы меншасці ці навучанне на мове меншасці.

Арт. 9. 1. Мова меншасці можа выкарыстоўвацца ў якасці дапаможнай мовы ў органах гміны разам з афіцыйнай мовай.

2. Дапаможная мова можа выкарыстоўвацца толькі ў гмінах, у якіх колькасць насельніцтва, прыналежага да меншасці, мова якой павінна выкарыстоўвацца ў якасці дапаможнай, не менш за 20% ад агульнай колькасці жыхароў гміны. Гміна павінна быць унесена ў Афіцыйны рэестр гмін, у якіх выкарыстоўваецца дапаможная мова, у далейшым – “Афіцыйны рэестр”.

3. Магчымасць выкарыстоўвання дапаможнай мовы азначае, што асобы, прыналежаць да меншасці, прымаючы пад увагу ч. 5, маюць права на:

- 1) зварот у органы гміны на дапаможнай мове ў пісьмовай ці вуснай форме;
- 2) атрыманне адказу, па выразнай просьбе, таксама на дапаможнай мове ў пісьмовай ці вуснай форме.

4. Дапускаецца падача заявы на дапаможнай мове. Падача заявы на дапаможнай мове не з’яўляецца недахопам, які вядзе да яе неразгляду.

5. Працэдура абскаржвання адбываецца выключна на афіцыйнай мове.

6. Ніхто не можа пазбегнуць выканання згоднага з правам загаду ці пастанова, выдадзеных на афіцыйнай мове, калі абставіны патрабуюць тэрміновага іх выканання для дасягнення ўласнай мэты.

7. Сумненні вырашаюцца на падставе дакументу, складзенага на афіцыйнай мове.

Арт. 10. 1. Запіс у Афіцыйны рэестр уносіцца міністрам па справах веравызнання і нацыянальных і этнічных меншасцей, адказным за яго вядзенне, на падставе заявы рады гміны.

2. Заява, пра якую вядзецца гаворка ў ч. 1, у прыватнасці, павінна ўтрымліваць дадзеныя па колькасці жыхароў гміны, уключна з жыхарамі, прыналежнымі да нацыянальнай меншасці, мове, якая павінна выкарыстоўвацца ў якасці дапаможнай мовы, а таксама рашэнне рады гміны аб згодзе на ўвядзенне дапаможнай мовы з акрэсленнем той мовы меншасці, якая павінна быць дапаможнай мовай.

3. Да ўнясення запісу ў Афіцыйны рэестр міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей правярае заяву, пра якую вядзецца гаворка ў ч. 1. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей мае права адмовіць ва ўнясенні запісу ў Афіцыйны рэестр, калі заява не адпавядае патрабаванням, акрэсленым у ч. 2.

4. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей адмаўляе ва ўнясенні запісу ў Афіцыйны рэестр, калі колькасць жыхароў гміны, прыналежных да меншасці, мова якой павінна выкарыстоўвацца ў якасці дапаможнай, меншая за 20% ад агульнай колькасці жыхароў дадзенай гміны.

5. Рада гміны мае права накіраваць у адміністрацыйны суд скаргу на адмову ва ўнясенні запісу ў Афіцыйны рэестр.

6. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей па заяве рады гміны выключае гміну з Афіцыйнага рэестра.

7. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, на падставе паразумення з міністрам па справах публічнай адміністрацыі, акрэслівае сваім распараджэннем спосаб вядзення Афіцыйнага рэестру, а таксама ўзор заявы, аб якой

вядзецца гаворка ў ч. 1, звяртаючы асабліваю ўвагу на дадзеныя, што дазваляюць адназначна вызначыць гміну (назва ваяводства, назва павету, назва гміны), а таксама інфармацыю, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 2.

Арт. 11. 1. У гміне, запісанай у Афіцыйным рэестры, супрацоўніку, працаўладкаванаму ў гміне, у дапаможных адзінках гміны, а таксама ў гмінных адзінках і бюджэтных установах можа выплочвацца даплата за валоданне дапаможнай мовай дадзенай тэрыторыі. Прынцыпы прызнання даплатаў і іх памер акрэсліваюцца нормамі, якія тычацца прынцыпаў аплаты працы супрацоўнікаў самакіравання.

2. Валоданне дапаможнай мовай падцвярджаецца дыпломам, даведкай альбо сертыфікатам.

3. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей акрэслівае сваім распараджэннем, на падставе паразумення з міністрам па справах асветы і выхавання, спіс дыпламаў, давадак альбо сертыфікатаў, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 2, беручы пад увагу ўсе мовы меншасцяў.

Арт. 12. 1. Дадатковыя традыцыйныя назвы на мове меншасці могуць выкарыстоўвацца разам з:

1) афіцыйнымі назвамі населеных пунктаў і фізіяграфічных аб'ектаў,

2) назвамі вуліц, акрэсленых на польскай мове на падставе асобных нормаў.

2. Дадатковыя назвы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, могуць выкарыстоўвацца выключна на абшары гмін, унесеныя у Рэестр гмін, якія вядзецца міністрам па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, у далейшым – “Рэестр гмін”, на абшары якіх выкарыстоўваюцца назвы на мове меншасці. Міністр па справах веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей уносіць запіс на падставе заявы рады гміны, на абшары якой назвы павінны ўжывацца, беручы пад увагу ч. 7 і арт. 13 ч. 1 – 7.

3. Дадатковыя назвы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, не могуць нагадваць назвы перыяду 1933 – 1945 г., дадзеныя ўладамі Трэцяга рэйха альбо Саюзам Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

4. Дадатковыя назвы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, могуць уводзіцца на тэрыторыі ўсёй гміны ці ў паасобных населеных пунктах.

5. Дадатковыя назвы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, размяшчаюцца пасля назвы на польскай мове і не могуць выкарыстоўвацца асобна.

6. Акрэсленне дадатковай назвы на мове меншасці адбываецца згодна з правіламі правапісу дадзенай мовы.

7. Дадатковая назва населенага пункту ці фізіяграфічнага аб'екту на мове меншасці можа быць акрэсленая на падставе заявы рады гміны, калі:

1) колькасць жыхароў гміны, прыналежных да меншасці, не менш за 20% ад агульнай колькасці жыхароў гэтай гміны, альбо, у выпадку жылога населенага пункта, калі за акрэсленнем дадатковай назвы населенага пункта на мове меншасці выказалася ў кансультацыях, праведзеных згодна з арт. 5а ч. 2 Закона ад 8 сакавіка 1990 г. “Аб гмінным самакіраванні” (Дз. У. 2001 г. № 142, п. 191, з пазн. зменамі) [1], больш за палова жыхароў дадзенай мясцовасці, якая прыняла ўдзел у кансультацыях;

2) заява рады гміны атрымала пазітыўнае заключэнне Камісіі па назвах населеных пунктаў і фізіяграфічных аб'ектаў, створанай на падставе Закона ад 29 жніўня 2003 г. “Аб афіцыйных назвах населеных пунктаў і фізіяграфічных аб'ектаў” (Дз. У. № 166, п. 1612).

8. Пры акрэсліванні дадатковых назваў вуліц на мове меншасці выкарыстоўваюцца нормы Закона, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 7 п. 1.

Арт. 13. 1. Рада гміны падае заяву, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 12 ч. 7, па хадатайстве жыхароў гміны, прыналежаных да меншасці, ці па ўласнай ініцыятыве. У выпадку заявы, якая тычыцца жылога населенага пункта, рада гміны абавязаная правесці да гэтага кансультацыі па гэтым пытанні з жыхарамі дадзенай мясцовасці, згодна з арт. 5а ч. 2 Закона “Аб гмінным самакіраванні”.

2. Рада гміны падае заяву, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 12 ч. 7, міністры па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей пры пасрэдніцтве ваяводы.

3. Заява, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 12 ч. 7, павінна ўтрымліваць:

1) рашэнне рады гміны па пытанні акрэслення дадатковай назвы населенага пункту ці фізіяграфічнага аб’екта;

2) правільнае гучанне афіцыйнай назвы населенага пункта ці фізіяграфічнага аб’екта на польскай мове;

3) у выпадку фізіяграфічнага аб’екта – заключэнне кіраўніцтва ваяводстваў, на тэрыторыі якіх знаходзіцца аб’ект,

4) прапанаванае гучанне дадатковай назвы на мове меншасці;

5) прадстаўленне вынікаў кансультацыі, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 1 і ў арт. 12 ч. 7 п. 1;

6) дадзеныя аб фінансавых коштах увядзення прапанаванай змены.

4. Патрабаванне звароту па заключэнне лічыцца выкананым у выпадку нявыдачы заключэння, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 3 п. 3, напярэцягу 30 дзён са дня атрымання просьбы аб выдачы заключэння.

5. Ваявода абавязаны перадаць міністры па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей заяву, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 12 ч. 7, не пазней, чым напярэцягу 30 дзён са дня яе атрымання, дадаючы ўласнае заключэнне. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей перадае заяву Камісіі па назвах населеных пунктаў і фізіяграфічных аб’ектаў з мэтай выдачы заключэння. Камісія па назвах населеных пунктаў і фізіяграфічных аб’ектаў прадстаўляе міністры па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей сваё заключэнне пры пасрэдніцтве міністра па пытаннях публічнай адміністрацыі неадкладна пасля азнаямлення з заключэннем.

6. Дадатковая назва населенага пункта ці фізіяграфічнага аб’екта лічыцца вызначанай пасля запісу ў Рэестры гмінаў.

7. Запіс, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 6, уносіцца міністрам па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей пасля атрымання пазітыўнага заключэння Камісіі па назвах населеных пунктаў і фізіяграфічных аб’ектаў.

8. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей адмаўляе ва ўнясенні ў Рэестр гмін дадатковай назвы населенага пункту ці фізіяграфічнага аб’екта на мове меншасці, калі назва нагадвае назву перыяду 1933 – 1945 гг., дадзеную ўладамі Трэцяга рэйха альбо Саюзам Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

9. Рада гміны мае права накіраваць у адміністрацыйны суд скаргу на адмову ва ўнясенні запісу, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 6, і на выкрэсліванне, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 8.

10. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, на падставе паразумення з міністрам па пытаннях публічнай адміністрацыі, акрэслівае шляхам распараджэння ўзоры заяваў рады гміны:

1) аб запісе гміны ў Рэестр гмін,

2) аб вызначэнні дадатковай назвы населенага пункту ці фізіяграфічнага аб’екта на мове меншасці, беручы пад увагу падрабязную інфармацыю, размешчаную ў Рэестры гмін.

11. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, на падставе паразумення з міністрам па пытаннях публічнай адміністрацыі, акрэслівае шляхам распараджэння спосаб вядзення Рэестру гмін, а таксама падрабязную інфармацыю, якая знаходзіцца ў гэтым Рэестры, беручы пад увагу акрэсленне ваяводства і павету, на абшары якіх знаходзіцца гміна, назву гміны, афіцыйную назву населенага пункту ці фізіяграфічнага аб'екта, а таксама дадатковую назву на мове меншасці.

12. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, на падставе паразумення з міністрам па пытаннях публічнай адміністрацыі, акрэслівае шляхам распараджэння падрабязную інфармацыю аб размяшчэнні на знаках і табліцах дадатковых назваў на мове меншасці, звяртаючы асаблівую ўвагу на памеры і стыль шрыфта назваў на польскай мове і на мове меньшасці.

Арт. 14. Пад колькасцю жыхароў гміны, прыналежаючых да меншасці, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 9 ч. 2, арт. 10 ч. 4 і арт. 12 ч. 7, неабходна разумець афіцыйна акрэсленую колькасць на падставе апошняга перапісу насельніцтва.

Арт. 15. 1. Выдаткі, звязаныя з увядзеннем і выкарыстоўваннем на абшары гміны дадатковых назваў, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 12 ч. 1, на мове меншасці, нясе бюджэт гміны, беручы пад увагу п. 2.

2. Выдаткі, звязаныя са зменай інфармацыйных табліц, у сувязі з акрэсленнем дадатковай назвы населенага пункта ці фізіяграфічнага аб'екта на мове меншасці, нясе дзяржаўны бюджэт.

Арт. 16. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей выдае распараджэнне аб перакладзе дадзенага Закону на мову нацыянальнай меньшасці.

Раздел 3 Асвета і культура

Арт. 17. Ажыццяўленне правоў асобаў, прыналежаючых да меншасці, на вывучэнне мовы меншасці, а таксама права дадзеных асобаў на вывучэнне гісторыі і культуры меншасці адбываецца на прынцыпах і так, як гэта прадугледжана Законам ад 7 верасня 1991 г. “Аб сістэме асветы” (Дз. У. 2004 г. № 256, п. 2572 і № 281, п. 2781).

Арт. 18. 1. Органы публічнай улады абавязаныя прадпрымаць адпаведныя крокі з мэтай падтрымкі дзейнасці па абароне, захоўванні і развіцці культурнай тоеснасці меншасці.

2. Сродкамі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, могуць быць, у прыватнасці, мэтавыя альбо суб'ектныя датацыі на:

1) дзейнасць установаў культуры, артыстычнага руху і творчасці меншасці, а таксама на артыстычныя мерапрыемствы, якія маюць істотнае значенне для культуры меншасці;

2) інвестыцыі, мэта якіх – захаванне культурнай тоеснасці меншасці;

3) выданне кніг, часопісаў, перыядычных выданняў і ўлётак на мовах меншасцей альбо на польскай мове, у друкаванай форме ці з выкарыстаннем іншай тэхнікі запісу выявы і гуку;

4) падтрымку тэлевізійных праграм і радыёперадач, якія ажыццяўляюцца меншасцямі;

- 5) ахову месцаў, звязаных з культурай меншасці;
  - 6) клубную дзейнасць;
  - 7) вядзенне бібліятэк, а таксама на дакументаванне культурнага і артыстычнага жыцця меншасці;
  - 8) адукацыю дзяцей і моладзі, якая ажыццяўляецца ў розных формах;
  - 9) прапагандаванне ведаў аб меншасці;
  - 10) іншыя праграмы, што ажыццяўляюць мэты, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, накіраваныя на падтрымку грамадскай інтэграцыі меншасці.
3. Датацыі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 2, выдзяляюцца з часткі дзяржаўнага бюджэту, якім распараджаецца міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, могуць выдзяляцца без правядзення адкрытага конкурсу афертаў. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей штогод абвешчае правілы выдзялення датацый, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 2. Адпаведным чынам выкарыстоўваюцца пастановы арт. арт. 14 – 18 Закону ад 24 красавіка 2003 г. “Аб грамадскакарыснай дзейнасці і валантарыяце” (Дз. У. № 96, п. 873, а таксама 2004 г. № 64, п. 593, № 116, п. 1203 і № 210, п. 2135).
4. Сродкі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, могуць таксама выдзяляцца з бюджэта адзінкі тэрытарыяльнага самакіравання арганізацыям ці ўстановам культуры, якія ажыццяўляюць заданні па ахове, захаванні і развіцці культурнай тоеснасці меншасці.
5. Суб’ектныя датацыі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 2, маюць права атрымліваць арганізацыі меншасці ці ўстановы культуры, якія маюць істотнае значэнне для культуры меншасці. Адпаведным чынам выкарыстоўваецца пастанова арт. 73 ч. 4 Закону ад 26 лістапада 1998 г. “Аб публічных фінансах” (Дз. У. 2003 г. № 15, п. 148, з пазн. зменамі) [2].

Раздел 4

Рэгіянальная мова

Арт. 19. 1. Рэгіянальнай мовай, у разуменні Закону, згодна з Еўрапейскай хартыяй рэгіянальных моваў і моваў меншасцей, лічыцца мова, якая:

1) традыцыйна выкарыстоўваецца на тэрыторыі дадзенай дзяржавы яе грамадзянамі, якія з’яўляюцца колькасна меншай групай у параўнанні з агулам насельніцтва дадзенай дзяржавы;

2) адрозніваецца ад афіцыйнай дзяржаўнай мовы; не ўключае ў сябе ні афіцыйных дыялектаў дадзенай дзяржавы, ні моваў эмігрантаў.

2. Рэгіянальнай мовай у разуменні Закону з’яўляецца кашубская мова. Адпаведным чынам выкарыстоўваюцца арт. арт. 7 – 15, прычым пад колькасцю жыхароў гміны, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 14, маецца на ўвазе колькасць асобаў, якія выкарыстоўваюць рэгіянальную мову, вызначаная ў выніку апошняга перапісу насельніцтва.

Арт. 20. 1. Ажыццяўленне права на ўжыванне мовы, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19, на вывучэнне дадзенай мовы ці на навучанне на ёй адбываецца па прынцыпах і так, як гэта прадугледжана арт. 17 узгаданага Закону.

2. Органы публічнай улады абавязаныя прадпрымаць адпаведныя захады з мэтай падтрымкі дзейнасці, накіраванай на захаванне і развіццё мовы, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19. Адпаведным чынам выкарыстоўваюцца пастановы арт. 18 ч. ч. 2 і 3, а таксама ч. 5.

3. Сродкамі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 2, могуць быць таксама сродкі, якія перадаюцца з бюджэта адзінкі тэрытарыяльнага самакіравання, арганізацыям і

ўстановам, што ажыццяўляюць заданні, накіраваныя на захаванне і развіццё мовы, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19.

Раздзел 5

Органы па пытаннях нацыянальных і этнічных меншасцей

Арт. 21. 1. Органам урадавай адміністрацыі па пытаннях, прадугледжаных Законам, з'яўляецца міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

2. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, у прыватнасці:

1) спрыяе ажыццяўленню правоў і патрэбаў меншасці, прадпрымаючы дзеянні на карысць меншасці, і ініцыяванню праграмаў, што тычацца:

а) захавання і развіцця тоеснасці, культуры і мовы меншасці, пры забеспячэнні поўнай грамадскай інтэграцыі асобаў, прыналежных да меншасці,

б) ажыццяўлення пынцыпаў роўнага падыходу да асобаў, незалежна ад этнічнага паходжання;

2) узаемадзеяння з адпаведнымі органамі ў галіне супрацьдзеяння парушэнню правоў меншасці;

3) аналізу і ацэнкі юрыдычнай і грамадскай сітуацыю меншасці, у тым ліку, з пункту гледжання ажыццяўлення прынцыпу, аб якім вядзецца гаворка ў п. 1 літ. “б”;

4) распаўсюджвання ведаў на тэму меншасцей і іх культуры, а таксама ініцыявання даследаванняў сітуацыі меншасці, у тым ліку, з пункту гледжання дыскрымінацыі, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 6 ч. 1, яе праяваў, а таксама метадаў і стратэгіі ёй супрацьдзейнічаць;

5) прадпрыманне дзеянняў, накіраваных на захаванне і развіццё мовы, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 19.

Арт. 22. 1. Заданнем ваяводы з'яўляецца:

1) каардынаванне на абшары ваяводства дзеянняў органаў урадавай адміністрацыі, якія ажыццяўляюць заданні на карысць меншасці;

2) прадпрыманне дзеянняў, накіраваных на павагу правоў меншасці і супрацьдзеянне парушэнню дадзеных правоў і дыскрымінацыі асобаў, прыналежных да меншасці;

3) прадпрыманне дзеянняў, накіраваных на рашэнне праблемаў меншасці;

4) прадпрыманне дзеянняў, накіраваных на павагу правоў асобаў, якія карыстаюцца мовай, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19.

2. Дзеля рэалізацыі заданняў, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1, ваявода ўзаемадзейнічае з органамі тэрытарыяльнага самакіравання і грамадскімі арганізацыямі, у прыватнасці, з арганізацыямі меншасці, а таксама выдае заключэнні па праграмах, што ажыццяўляюцца на тэрыторыі ваяводства на карысць меншасці, захавання і развіцця мовы, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19.

3. Ваявода мае правы прызначыць упаўнаважанага па пытаннях нацыянальных і этнічных меншасцей, згодна з арт. 35 Закону ад 5 чэрвеня 1998 г. “Аб урадавай адміністрацыі ў ваяводстве” (Дз. У. 2001 г. № 80, п. 872, з паз. зменамі)[3] на неабмежаваны час.

Арт. 23. 1. Ствараецца Супольная камісія ўраду і нацыянальных і этнічных меншасцей у якасці дарадчага органу Старшыні Рады міністраў, далей – “Супольная камісія”:

2. Заданнямі Супольнай камісіі з'яўляецца:

1) выказванне меркавання па пытаннях ажыццяўлення правоў меншасці, у тым ліку, ацэнка спосабу ажыццяўлення гэтых правоў і патрэбаў меншасці, у тым ліку, ацэнка

спосабу ажыццяўлення гэтых правоў, а таксама акрэсліванне прапаноў у галіне дзеянняў, мэтай якіх з'яўляецца забеспячэнне ажыццяўлення правоў і патрэб меншасці;

2) выдача заключэнняў па праграмах, якія ствараюць умовы, што спрыяюць захаванню і развіццю культурнай тоеснасці меншасці, а таксама – захаванню і развіццю рэгіянальнай мовы;

3) выдача заключэнняў па юрыдычных праектах, якія тычацца пытанняў меншасці;

4) выдача заключэнняў па памеры і прынцыпах падзелу сродкаў, прызначаных у дзяржаўным бюджэце на падтрымку дзейнасці па ахове, захаванні і развіцці культурнай тоеснасці меншасці, а таксама захаванні і развіцці рэгіянальнай мовы;

5) супрацьдзеянне дыскрымінацыі асобаў, прыналежных да меншасці.

3. З мэтай рэалізацыі сваіх заданняў Супольная камісія:

1) узаемадзейнічае з органамі дзяржаўнай адміністрацыі і тэрытарыяльнага самакіравання, а таксама з зацікаўленымі грамадскімі арганізацыямі;

2) мае права звяртацца ва ўстановы, прадстаўніцтвы і да навуковага асяроддзя, а таксама грамадскіх арганізацый, у прыватнасці, па заключэнні, меркаванні, экспертызы ці інфармацыю;

3) мае запрашаць да ўдзелу ў сваіх працах прадстаўнікоў адзінак тэрытарыяльнага самакіравання, грамадскіх арганізацый і навуковых асяроддзяў.

Арт. 24. 1. Супольная камісія складаецца з:

1) прадстаўнікоў органаў урадавай адміністрацыі:

a) міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей,

b) міністра па пытаннях публічнай адміністрацыі,

c) міністра па пытаннях культуры і аховы нацыянальнай спадчыны,

d) міністра па пытаннях асветы і выхавання,

e) міністра па пытаннях публічных фінансаў,

f) міністра па пытаннях працы,

g) міністра юстыцыі,

h) міністра па пытаннях унутраных спраў,

i) міністра па пытаннях грамадскай бяспекі,

j) міністра па пытаннях замежных спраў,

k) Старшыні Галоўнага статыстычнага ўпраўлення,

l) Рады аховы памяці змаганняў і пакутаў,

m) Шэфы Канцэлярыі Старшыні Рады міністраў;

2) прадстаўнікоў меншасці ў колькасці:

a) двух прадстаўнікоў беларускай меншасці,

b) аднаго прадстаўніка чэшскай меншасці,

c) двух прадстаўнікоў летувіскай меншасці,

d) двух прадстаўнікоў нямецкай меншасці,

e) аднаго прадстаўніка армянскай меншасці,

f) аднаго прадстаўніка расейскай меншасці,

g) аднаго прадстаўніка славацкай меншасці,

h) двух прадстаўнікоў украінскай меншасці,

i) аднаго прадстаўніка габрэйскай меншасці,

j) аднаго прадстаўніка караімскай меншасці,

k) двух прадстаўнікоў лэмкоўскай меншасці,

l) двух прадстаўнікоў ромскай меншасці,

l) аднаго прадстаўніка татарскай меншасці;

3) двух прадстаўнікоў ад супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19;

4) сакратар Супольнай камііі, якім з'яўляецца супрацоўнік установы, абслугоўваючай міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

2. Старшыня Рады міністраў прызначае і адклікае сяброў Супольнай камііі на падставе заявы міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

3. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей інфармуе органы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1 п. 1, а таксама арганізацыі меншасцей і супольнасці, што карыстаецца мовай, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19, пра намер звароту да Стршыні Рады міністраў з заявай, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 2.

4. Органы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1 п. 1, прапаноўваюць міністру па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей сваіх кандыдатаў у сябры Супольнай камііі напрацягу 90 дзён са дня атрымання заявы, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 3.

5. Паасобныя меншасці, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 2, а таксама супольнасць, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, прапаноўваюць міністру па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей сваіх кандыдатаў у сябры Супольнай камііі, якія рэпрэзентуюць дадзеную меншасць альбо супольнасць, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, згодна з колькасцю, акрэсленай для дадзенай меншасці ці для дадзенай супольнасці, у адпаведнасці з ч. 1 п. 2 ці п. 3, напрацягу 90 дзён са дня атрымання заявы, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 3.

6. Калі напрацягу тэрміну, акрэсленага ў ч. 5, якая-небудзь меншасць ці супольнасць, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, не прапануюць сваіх кандыдатаў ці прапануюць колькасць, іншую, чым гэта прадугледжана адпаведна для дадзенай меншасці ч. 1 п. 2, а для супольнасці – ч. 1 п. 3, у такім выпадку, міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей прапаноўвае дадзенай меншасці выказаць меркаванне наконт уласных кандыдатаў у сябры Супольнай камііі, рэпрэзентуючых дадзеную меншасць ці супольнасць. У выпадку нявыдачы меркавання меншасцю ці супольнасцю напрацягу 30 дзён са дня атрымання прапановы кандыдатаў ад міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, патрабаванне атрымання меркавання лічыцца выкананым.

7. У заяве, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 2, міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей прапаноўвае ў якасці кандыдатаў у сябры Супольнай камііі выключна асобаў, заяўленых органамі, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1 п. 1, а таксама меншасцямі ці супольнасцю, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, беручы пад увагу ч. 6, а таксама - кандыдата на сакратара Супольнай камііі.

Арт. 25. 1. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей звяртаецца да Старшыні Рады міністраў з заявай аб адкліканні сябра Супольнай камііі ў выпадку:

1) адмовы сябры ад сяброўства ў Супольнай камііі;

2) звароту органу ці меншасці альбо супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, прадстаўніком якіх з'яўляецца сябра, да міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей з абгрунтаванай заявай наконт адклікання сябры са складу Супольнай камііі;

3) асуджэння сябры правамоцнай судовай пастановай за наўмысна здзейсненае злачынства.

2. Сяброўства ў Супольнай камііі завяршаецца ў выпадку смерці.

3. У выпадку завяршэння сяброўства ў Супольнай камііі ці адклікання сябра, Старшыня Рады міністраў, па заяве міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных

і этнічных меншасцей, прызначае новага сябру Супольнай камісіі. Адпаведным чынам выкарыстоўваюцца пастановы арт. 24 ч. ч. 2 – 7.

Арт. 26. Рада міністраў можа ўключыць у склад Супольнай камісіі, на падставе распараджэння, прадстаўніка органа ўрадавай адміністрацыі, іншага, чым прадугледжаны арт. 24 ч. 1 п. 1. Пры прызначэнні і адкліканні сябра Супольнай адпаведным чынам выкарыстоўваюцца пастановы арт. 24 ч. ч. 2, 3 і 7, а таксама арт. 25.

Арт. 27. 1. Сустаршынямі Супольнай камісіі з'яўляюцца прадстаўнікі міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама прадстаўнікі меншасці ці супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, абраныя сябрамі Супольнай камісіі, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 24 ч. 1 п. п. 2 і 3.

2. Сустаршынь Супольнай камісіі прызначае і адклікае Старшыня Рады міністраў, на падставе заявы міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

Арт. 28. 1. Пасяджэнні Супольнай камісіі адбываюцца не радзей, чым кожныя 6 месяцаў.

2. Пасяджэнні склікаюцца сустаршынёй Супольнай камісіі, які з'яўляецца прадстаўніком міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей па ўласнай ініцыятыве ці на падставе заявы сустаршыні, які з'яўляецца прадстаўніком меншасці і супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19.

3. З мэтай выпрацоўкі агульнага падыходу меншасці і супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, сустаршыня, які з'яўляецца прадстаўніком дадзенай меншасці і супольнасці, можа склікаць пасяджэнне, у якім будуць удзельнічаць толькі прадстаўнікі Супольнай камісіі, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 24 ч. 1 п. п. 2 і 3. Падыход неадкладна перадаецца сустаршынёй іншым сябрам Супольнай камісіі.

4. З мэтай выпрацоўкі агульнага падыходу ўрадавай адміністрацыі сустаршыня, які з'яўляецца прадстаўніком міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей можа склікаць пасяджэнне, у якім будуць удзельнічаць толькі сябры Супольнай камісіі, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 24 ч. 1 п. 1. Падыход неадкладна перадаецца сустаршынёй іншым сябрам Супольнай камісіі.

5. Падыходы, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. ч. 3 і 4, а таксама заключэнні, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 23 ч. 2, перадаюцца Старшыні Рады міністраў.

6. Падрабязны рэгламент працы Супольнай камісіі акрэсліваецца шляхам распараджэння Старшыні Рады міністраў.

Арт. 29. 1. Сябры Супольнай камісіі не атрымліваюць заробку ў сувязі з сяброўствам ў Супольнай камісіі.

2. Прадстаўнікам арганізацыі меншасці, а таксама супольнасці, што карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, якія ўдзельнічаюць у працах Супольнай камісіі, аплочваецца праезд і начлегі на прынцыпах, прадугледжаных нормаў памеру і ўмовай акрэслення кампенсацыі для супрацоўнікаў дзяржаўнай адзінкі ці адзінкі самакіравання бюджэтнай сферы ў сувязі са службовым падарожжам па тэрыторыі краіны, выдадзеных на падставе арт. 775 § 2 Працоўнага кодэкса.

Арт. 30. 1. Аганізацыйна-тэхнічны бок прац Супольнай камісіі забяспечвае ўстанова, якая абслугоўвае міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

2. Кошты функциянавання Супольнай камііі аплочваюцца з дзяржаўнага бюджэту ў частцы, якой распараджаецца міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

Арт. 31. 1. Органы ўрадавай адміністрацыі, тэрытарыяльнага самакіравання, а таксама арганізацыі меншасці і супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, абавязаныя перадаваць міністру па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей, па яго просьбе, інфармацыю, якая знаходзіцца ў межах функциянавання дадзеных органаў ці арганізацыі, наконт сітуацыі меншасці і супольнасці, якая карыстаецца мовай, узгаданай у арт. 19, ці ажыццяўлення жаданняў на карысць меншасці ці захавання мовы, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 19.

2. Па інфармацыі, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 1, выдаецца заключэнне Супольнай камііі.

3. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей рыхтуе, не радзей, чым раз за два гады, рапарт па пытаннях сітуацыі меншасцяў у Рэспубліцы Польша, беручы пад увагу інфармацыю, аб якой вядзецца гаворка ў ч. 1. Супольная каміііа выдае заключэнне па рапарце.

4. Рапарт разам з заключэннем, аб якім вядзецца гаворка ў ч. 3, перадаюцца Радзе міністраў, - публікуюцца міністрам па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей у электроннай форме.

Арт. 32. Органы ўрадавай адміністрацыі, тэрытарыяльнага самакіравання, а таксама няўрадавых арганізацыі абавязаныя перадаваць на заключэнне ваяводзе дакументы, звязаныя з праграмамі, якія ажыццяўляюцца з іх удзелам на тэрыторыі ваяводства, і тычацца меншасці ці захавання і развіцця мовы, узгаданай у арт. 19, поўнасю ці часткова фінансаванай з публічных сродкаў.

Раздел 6

Змены ў абяззкоых нормах, пераходныя і канчатковыя змены

Арт. 33. У Законе ад 15 лістапада 1956 г. “Аб змене імёнаў і прозвішчаў” (Дз. У. 1963 г., № 59, п. 328, з пазн. зменамі) [4] у арт. 2 дадаецца ч. 3, якая гучыць:

"3. Важныя абставіны маюць месца тады, калі заяўляльнік імкнецца вярнуць прозвішча ці імя, змена якіх адбылася ў выніку іх няпольскага гучання з-за адміністрацыйнага рашэння, прынятага без яго заявы”.

Арт. 34. У Законе ад 7 верасня 1991 г. “Аб сістэме асветы” (Дз. У. 2004 г. № 256, п. 2572 і № 281, п. 2781) у арт. 13 дадаюцца ч. ч. 6 і 7, якія гучаць:

"6. Міністр па пытаннях асветы і выхавання прадпрымае захады з мэтай забеспячэння магчымасці адукацыі настаўнікаў, а таксама доступу да падручнікаў для школ і публічных асяродкаў, аб якіх вядзецца гаворка ў ч. 1.

7. Міністр па пытаннях асветы і выхавання прадпрымае дзеянні з мэтай папулярызацыі ведаў па гісторыі, культуры, мове, а таксама аб рэлігійных традыцыях нацыянальных і этнічных меншасцей і супольнасці, якая карыстаецца рэгіянальнай мовай”.

Арт. 35. У Законе ад 29 снежня 1992 г. “Аб радыёвяшчанні і тэлебачанні” (Дз. У. 2004 г. № 253, п. 2531) уводзяцца наступныя змены:

1) у арт. 21:

а) у ч. 1а дадаецца п. 8а, які гучыць:

"8а) улік патрэбаў нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама супольнасці, якая карыстаецца рэгіянальнай мовай, у тым ліку, трансляцыя інфармацыйных праграм на мовах нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама на рэгіянальнай мове.",

б) у ч. 2 скасоўваецца п. 9;

2) у арт. 30 дадаецца ч. 4а, якая гучыць:

"4а. Ствараючы праграмныя рады аддзелаў, трансліюючых праграмы на мовах нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама на рэгіянальнай мове, дырэктары аддзелаў улічваюць кандыдатаў ад грамадскіх арганізацый нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама супольнасці, якая карыстаецца рэгіянальнай мовай."

Арт. 36. У Законе ад 4 верасня 1997 г. "Аб аддзелах урадавай адміністрацыі" (Дз. У. 2003 г. № 159, п. 1548, з пазн. зменамі.)[5] уводзяцца наступныя змены:

1) арт. 5 п. 25 атрымлівае гучанне:

"25) веравызнанне, а таксама нацыянальныя і этнічныя меншасці";

2) арт. 30 атрымлівае гучанне:

"Арт. 30. Раздзел "Веравызнанні, а таксама нацыянальныя і этнічныя меншасці" ўключае справы:

1) адносін дзяржавы з каталіцкім касцёлам, а таксама з іншымі касцёламі і рэлігійнымі саюзамі,

2) звязаныя з захаваннем і развіццём культурнай тоеснасці нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама з захаваннем і развіццём рэгіянальнай мовы."

Арт. 37. У Законе ад 7 кастрычніка 1999 г. "Аб польскай мове" (Дз. У. № 90, п. 999, з пазн. зменамі) [6] у арт. 2 п. 2, які атрымлівае гучанне:

"2) правы нацыянальных і этнічных меншасцей, а таксама супольнасці, якая карыстаецца рэгіянальнай мовай."

Арт. 38. У Законе ад 29 жніўня 2003 г. "Аб афіцыйных назвах мясцовасцей і фізіяграфічных аб'ектаў" (Дз. У. № 166, п. 1612) у арт. 5 у ч. 1 да п. 5 дадаецца п. 6, які гучыць:

"6) сакратар Супольнай камісіі ўраду і нацыянальных і этнічных меншасцей, створанай на падставе пастановы арт. 23 Закона ад 6 студзеня 2005 г. "Аб нацыянальных і этнічных меншасцях і рэгіянальнай мове" (Дз. У. № ..., п. ...)."

Арт. 39. Міністр па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей інфармуе органы, аб якіх вядзецца гаворка ў арт. 19, аб намеры звярнуцца да Старшыні Рады міністраў з заявай, аб якой вядзецца гаворка ў арт. 24 ч. 2, напрацягу 60 дзён са дня абвяшчэння Закону.

Арт. 40. Справы, прадугледжаныя нормамі Закону, урэгуляваныя пастановамі, абавязковых для Рэспублікі Польшча міжнародных дамоў, ратыфікаваных з папярэдняй згоды, якая ўтрымліваецца ў законе, выкарыстоўваюцца пастановамі дадзеных дамоў.

Арт. 41. Супрацоўнікі ўстановы, якая абслугоўвае міністра па справах культуры і аховы нацыянальнай спадчыны, якія забяспечвалі да дня абвяшчэння Закону ажыццяўленне заданняў у галіне правоў нацыянальных і этнічных меншасцей у гэты дзень становяцца супрацоўнікамі ўстановы, якая абслугоўвае міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей. Адпаведна выкарыстоўваюцца нормы арт. 231 Працоўнага кодэкса.

Арт. 42. 1. Маёмасць установы, якая абслугоўвае міністра па справах культуры і аховы нацыянальнай спадчыны, якія забяспечвалі ажыццяўленне заданняў у галіне правоў меншасцей, становіцца ў дзень абвяшчэння Закону маёмасцю ўстановы, якая абслугоўвае міністра па пытаннях веравызнання, нацыянальных і этнічных меншасцей.

2. Фінансавыя сродкі, прадугледжаныя 24 часткай дзяржаўнага бюджэту, культура і ахова нацыянальнай спадчыны, прызначаныя на ажыццяўленне заданняў у галіне правоў меншасцей, а таксама на падтрымку выдавання часопісаў на рэгіянальнай мове, перасоўваюцца ў дзень абвяшчэння Закону ў 43 частку дзяржаўнага бюджэту, веравызнанне, нацыянальныя і этнічныя меншасці.

Арт. 43. Закон набыве моц пасля 3 месяцаў са дня абвяшчэння, за выключэннем арт. арт. 36, 39, 41 і арт. 42, якія набываюць моц у дзень абвяшчэння.

---

[1] Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 2002 г. г. № 23, п. 220, № 62, п. 558, № 113, п. 984, № 153, п. 1271 і № 214, п. 1806, 2003 г. № 80, п. 717 і № 162, п. 1568, а таксама 2004 г. № 102, п. 1055, № 116, п. 1203 і № 167, п. 1759.

[2] Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 2003 г. № 45, п. 391, № 65, п. 594, № 96, п. 874. № 166, п. 1611 і № 189, п. 1851, 2004 г. № 19, п. 177, № 93, п. 890, № 121, п. 1264, № 123, п. 1291 і № 210, п. 2135.

[3] Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 2001 г. г. № 128, п. 1407, 2002 г. № 37, п. 329, № 41, п. 365, № 62, п. 558, № 89, п. 804 і № 200, п. 1688, 2003 г. № 52, п. 450, № 137, п. 1302 і № 149, п. 1452, 2004 г. № 33, п. 287.

[4] Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 1963 г. г. № 59, п. 328, 1990 г. № 34, п. 198, 1998 г. № 106, п. 668 і № 117, п. 757, 2001 г. № 43, п. 476.

Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 2003 г. [5] г. № 162, п. 1568 і № 190, п. 1864, 2004 г. № 19, п. 177, № 69, п. 624, № 91, п. 873, № 96, п. 959, № 116, п. 1206, № 238, п. 2390 і № 240, п. 2408.

[6] Змены поўнага тэксту згаданага Закону былі абвешчаныя ў Дз. У. 2000 г. № 29, п. 358, от 2002 г. № 144, п. 1204, от 2003 г. № 73, п. 661, 2004 г. № 92, п. 878.